ఎదురులేని మనిషి

ఎన్టీఆర్ జీవితచరిత్ర

- డా. నందమూరి లక్ష్మీపార్వతి

(క్రిందటి సంచికనుంచి కొనసాగింపు)

రోజురోజుకు కళారాధన ఎక్కువై తాను స్వయంగా నాటకాలు నేర్చుకోవడమేకాదు ఊరిలో కొంతమంది కుర్రాళ్ళను కూడా తయారు చేశాడు. ఆయనకు భీమ - ధర్మరాజు పాత్రలంటే ఇష్టం దానిలో భాగమే ఈనాటి నాటక ప్రదర్శనం. ఈయనకి బాగా తెలిసిన కళ మాత్రం డబ్బు ఊరికే ఖర్చుపెట్టటమని అందరూ గుసగుసలాడుకుంటారు.

రామయ్య ఇన్నాళ్ళ కల ఫలించబోతున్నది. అదే తన మొదటి నాటకం. ఊరివాళ్ళంతా చాటుగానో, బాహాటంగానో తనను విమర్శించడం ఆయనకు తెలుసు. అందుకే ఆ ఊరిలో ఎంత గొప్ప కళాకారుడు పుట్టాడో తన వల్ల ఆ ఊరికి ఎంత మంచి పేరొస్తుందో అందరూ తెలుసుకోవాలని ఆయన తపన. నెలరోజుల నుండి తిండీ తిప్పలు లేవు. కంటికి నిద్రలేదు. రిహార్సల్స్‌కు వచ్చిన వాళ్ళకు టిఫిన్లు, భోజనాలు భరిస్తున్నాడు.

తల్లి నెత్తీనోరు కొట్టుకుని చెప్పింది. "వద్దురా బాబూ. మనం రైతులం. ఈ నాటకాలు మనకు అచ్చిరావు. మన ఇంటా వంటా లేని ఈ పిచ్చి నీకెక్కడొచ్చింది. ఏదో పెళ్ళి చేసుకుని సలక్షణంగా పొలం చూసుకుంటూ కళ్ళముందు పడుంటే చాలు. ఈ నాటకాలేంటి? ఈ ఏసాలేంటి? ఉన్నదంతా ఊడ్చుకుని రేపు అడుక్కుతింటావా?" అని.

"ఛ ఊరుకోవే. నూతిలో కప్పల్లాగా మీకేం తెలుసని. మీ కొడుకులాంటోడు అందరికీ పుడతాడా? నాలాంటి నటుడు మట్టి పిసుక్కుంటూ ఎద్దులు తోలుకుంటూ ఉండాలా? చూడండి. ఒకనాటికి ఎంత పెద్ద యాక్టరవుతానో. ఎంత పెద్ద పేరొస్తదో. ఆ రోజు నా తండ్రే - నా బాబే అని మీరే మెచ్చుకుంటారు. ఇప్పుడింకేం మాట్లాడొద్దు. మీ మాటల్తో నాలో కళాకారుడు చచ్చిపోతాడు అంతే." అని కోటు దులుపుకుంటూ బయటకెళ్ళిపోయే కొడుకుని చూసి తల కొట్టుకునేది తల్లి. ఆయన అనుకున్నట్లు అంత పెద్ద నటుడు కాకపోయినా భావికథానాయకుని భావస్ఫూర్తికీ, కళాభిజ్ఞతకు బీజం వేసిన తొలి గురువు వీరే.

సాయంత్రమయ్యేసరికి బంధువులతో, స్నేహితులతో ఇళ్ళు కిటకిటలాడుతున్నాయి. పౌరుపూడి, నిభాంపూడి, మంత్రిపాలెం, కొమరువోలు, పెరిశేపల్లి, పెద్దముక్తేవి గ్రామాలనుండి కూతుళ్ళు, అల్లుళ్ళు ముందు రోజే వచ్చారు. ఈ రూపంగానైనా వాళ్ళొచ్చినందుకు ఆనందపడుతున్నారు ఊరివాళ్ళు. "షోకురామయ్య నాటకమంట. చూద్దాం పదండి" అని చుట్టుపక్కల ఊళ్ళనుండి జనమంతా బళ్ళు కట్టుకుని మరీ వచ్చారు. మధ్యాహ్నానికే గుడివాడ నుంచి తబలా, హార్మోనియం, వాయిద్యాలు, మేకప్ ఆర్టిస్టులు అందరూ వచ్చారు. ఇక నాటకం వేసే కుర్రాళ్ళు ఇంట్లో వాళ్ళతో కూడా మాట్లాడడం లేదు. ఆకాశంలో నుండి ఊడిపడ్డట్లు భావించుకుంటున్నారు. గ్రామాలలో ఎక్కడి పనులక్కడాగిపోయాయి. మధ్యాహ్నం నుండే బడికి శెలవిచ్చారు. పిల్లల కేరింతలు, మధ్య మధ్య పెద్దల వారింతలు. ఏ ఇంటి ముంగిట చూసినా నవ్వుల పువ్వులు విరబూస్తున్నాయి.

అందరూ ఆసక్తిగా ఎదురు చూస్తున్న రాత్రి చుక్కల చీర సింగారించుకుని రానేవచ్చింది. వచ్చిన బంధువులు, ఇంట్లో వాళ్ళతో సహా అందరి భోజనాలు పూర్తయ్యాయి. మగాళ్ళంతా చుట్టలు చుట్టుకుంటూ బయలుదేరారు. వెనకగా ఆడవాళ్ళు ఒకళ్ళనొకళ్ళు పిలుచుకుంటూ రావటానికి సిద్ధమయ్యారు. పిల్లలు ఆరుగంటలకే రచ్చబండ దగ్గర చేరి తెరల్లో నుండి మేకప్ వేసుకునే వాళ్ళను తొంగి తొంగి చూస్తున్నారు.

దేవుడు లేని దేవాలయమండపంలో స్టేజీ కట్టారు. ముందు ఒక పెద్ద సిల్కు తెర. లోపల మరో ముతక తెర. దానికి ముందు సన్నివేశానికి తగినట్లు దృశ్యాలు చిత్రించిన మరో తెరను కట్టారు. రెండు పెద్ద పెట్రోమాక్స్ లైట్లు రెండువైపులా కట్టారు. స్టేజీ మీద మూడు పెద్ద బల్లలు, మధ్యలో రెండు కుర్చీలు. ఇదే స్టేజీ అలంకరణ. ఊరి పెద్దలంతా వేదిక దగ్గరకొచ్చి కూర్చున్నారు. వాళ్ళ వాళ్ళ స్థాయికి తగినట్లు చాపలు, కంబళ్ళు, గోనె పట్టాలు వాళ్ళ పాలేర్లు తెచ్చి పరిచారు. ఇక్కడ కూడా వర్గాలే. నందమూరి వారంతా ఒకవైపు కూర్చుంటే కుదరవల్లి వారు మరోవైపు. అన్నేవారు, సూరపనేని వాళ్ళు కొంచెం అటుగా కూర్చున్నారు. మధ్య మధ్య మీసాలు మెలేసుకుంటూ కోరగా ఒకళ్ళవైపు ఒకళ్ళు చూసుకుంటున్నారు. ఇంకా ఆ చివరగా పల్లెలోని హరిజనులు వాళ్ళ బంధువులు. వాళ్ళల్లో వర్గాలు వేరు వేరుగా కూర్చున్నారు. ఇళ్ళ వాకిళ్ళ ముందు మంచాలపైన ఆడవాళ్ళంతా కూర్చున్నారు. పూర్వరంగమంతా సిద్ధమయింది. ఇంకా నటులు వేషాలు వేసుకుంటూనే ఉన్నారు. ఈలోపు అనుకూలవర్గంలో పొగడ్తలు, ప్రత్యర్థివర్గంలో విమర్శలు వినవస్తున్నాయి.

"ఏమైనా మన షోకు రామయ్య షోకు రామయ్యే".

"అవునవును. ఊర్లో ముందుగా కోటు తొడిగింది, అత్తరు పూసింది ఆయనేగా."

"మనిషి కూడా గొప్ప అందగాడులే. రోడ్డమ్మట నడుత్తుంటే అత్తరు బాబులా గుమగుమలాడ్తుంటాడు."

"అంతేకాదు గుడ్డనలగనియ్యడు, జుట్టు చెదరనియ్యడు"

"షోక్కేంగాని రామయ్య గొంతిప్పి పజ్జాలు పాడితే నాసామిరంగా పచ్చులు కూడా ఇనాల. మనవాళ్ళలో ఒక గొప్పోడు పుట్టాడు." వీళ్ళిలా మాట్లాడుకుంటుంటే ప్రత్యర్థివర్గంలో -

"ఈ దెబ్బకు షోకు రామయ్య షోకంతా దిగినట్టేనా?"

"పోకేముంది మా చేను పక్కేకరం బేరం పెట్టాడంట."

"అయితే ఈ నాటకం ఖర్చంతా రామయ్యదేనా?"

"ఆ! అంతా ఆయన ఖర్చేనంట. వాళ్ళమ్మ ఎవరి దగ్గరో చెప్పి ఏడ్చిందంట"

"తమ్ముళ్ళ పొలం తమ్ముళ్ళకిచ్చేసాడంట. ఆయన ఖర్చులకు ఆయన పొలంలోనే వాడుకుంటాడంట."

"అదీ మగతనమే."

"ఆ ఏడ్చిందిలే. దమ్మిడీ సంపాయించడం రాదు. పెద్దోళ్ళు సంపాదించిన సొమ్ము జల్సాగా ఖర్చుపెట్టుకు తిరగటం పెద్ద మగతనవేనా?" నోట్లో వున్న చుట్ట కొసకొరికి తుపుక్కున ఉమ్మేస్తూ అన్నాడు ఒకాయన.

"ఇదిగో రత్తయ్యా. ఎన్నైనా చెప్పు. రామయ్య పజ్జాలు మాత్తరం బాగా పాడ్తాడు. ఎన్నో బయటిసయాలు తెల్సు. మనూళ్ళో ఆ మాత్తరం తెలివిగల్లోళ్ళు రామస్వామి కొడుకు రాజయ్య తప్ప ఇంకోళ్ళెవరున్నారు. దేనికదే మాట్టాడుకోవాల."

"సరేలే. ఈడిట్టా నాటకాలేత్తావుంటే పిల్లనెవరిత్తారంట."

"ఆ! ఎవరో ఉంటారులే గంతకు తగ్గ బొంత. మనకెందుగ్గానీ ఆ గొడవ. ఈయన నాటకం ఎట్టా ఎలగబెడతాడో చూద్దాం." వెటకారంగా అన్నాడు రైతు.

"తినబోతా రుశెందుకు అదీ చూద్దాం."

కొంచెం దూరంగా కూర్చున్న ఆడవాళ్ళ మాటలు, నవ్వులు సన్నగా గాలిలో తేలివస్తున్నాయి. జనంలో నుండి నాటకం మొదలు పెట్టమని ఈలలు, కేకలు.

నాటకం - నవ్వుల తరంగం.

"భయ్" మని హార్మణీ మ్రోగగానే ప్రేక్షకలోకం నిశ్శబ్దంగా అయిపోయారు. కొంతమంది భయంతో వీపులు చరుచుకున్నారు. ఆసక్తిగా అందరికళ్ళు రంగస్థలం వైపు తిరిగాయి. సైకిల్ కట్టు తెల్లని గ్లాస్కోపంచె, తెల్లని లాల్చీ, నూనె రాసి దువ్విన గిరిజాల జుట్టు. కారాకిళ్ళీ నములుతూ తనేదో దేవజాతికి చెందిన వాడిలా ఫోజుపెట్టి వంకరముఖంతో హార్మణీ మెట్లను తన వేళ్ళతో ఇష్టం వచ్చినట్లు నొక్కుతున్న హార్మోనిస్ట్‌ను జనమంతా ఆసక్తిగా చూస్తున్నారు. ఆడవాళ్ళయితే రెప్పలు వాల్చడం కూడా మర్చిపోయారు.

ఒక పిల్లాడు మరో పిల్లాడితో గొప్పగా చెబుతున్నాడు.

"అరేయ్! ఈ వాయించే ఆయన మా ఇంట్లోనే అన్నం తిన్నాడు తెల్సా."

"పెద్ద బడాయ్ రంగులు పూసేటోళ్ళు మా ఇంట్లో ఇద్దరు తిన్నారు. నాగ్గూడా రంగేత్తానన్నారుగా?"

"ఏం వెయ్యరు ఆళ్ళట్టాగే చెపుతారు" అక్కసుగా అన్నాడు మొదటి కుర్రాడు.

"పరబ్రహ్మ - పరమేశ్వరా

పురుషోత్తమ - సిదానందా..."

తెర వెనుక ప్రార్ధనతో నాటకం మొదలయింది. తెరలో నుండి కర్పూర హారతి అస్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. "జై శ్రీరామ చంద్రమూర్తికీ జై - జై శ్రీకృష్ణమూర్తికీ జైజై శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామికి జై - జై శ్రీరామ నాటక కళామండలికీ జై"

తెరలాగే కుర్రాడు ఎప్పుడెప్పుడు తెరలాగాలా అని తాడుపట్టుకుని ఉత్సాహంగా చూస్తున్నాడు.

తెరతొలిగింది.

తళుక్కున మెరుపు మెరిసినట్లయింది జనం కళ్ళకు.

మయసభ దృశ్యం. దుర్యోధనుడు గద భుజాన పెట్టి పెద్ద పెద్ద అంగలు వేస్తూ అటూ ఇటూ తిరుగుతూ సభా భవనాన్ని వర్ణిస్తున్నాడు.

"ఔరా! మయా! నీ రచనా చమత్కృతి యెట్టిదో కాని రారాజునగు నా మానసమును సైతము ఆనందింపచేయుచున్నదే - ఇచ్చోట అచ్చరలేమలా. కాకున్న ఇట్టి దివ్య లావణ్యములు మానవకాంతలకు అసాధ్యం. వీరు కూడా నావలె ఈ భవనమును దర్శింపగోరి వచ్చితిరి కాబోలు. ఒకసారి పలుకరించి చూచెద. (అని మీసం తిప్పుకుంటూ) ఓయీ! మీరలెవ్వరు? నా నుడుల కేలబదులివ్వరు (ఇంకా దగ్గరగా వెళ్ళి) ఓహ్! సాలభంజికలా. ఔరా మయా! ఇది మయసభయా? లేక మాయసభయా? ఆహా భువన మధ్యకాసారము కాకున్న ఈ జలయంత్రములు ఈ బిసతంతువులు, అటునడువనేల. ఇటువైపు నడిచెద" అంటూ ప్రక్కగా నడిచి మరోచోట నీళ్ళలో పడినట్లు నటన చేస్తాడు. (తెరలో నుండి నవ్వులు) జనంలో కూడా నవ్వులు. దుర్యోధనుడు కోపంగా లేచాడు.

"పాంచాలీ! పంచభర్తృకా! నన్నే పరాభవించెదవా! దీనికి తగిన ఫలితము చూపించెదను" అని కోపంగా తెరలోకి వెళ్ళిపోతాడు.

జనంలో నుండి పెద్ద పెట్టున ఈలలు. మరీ ప్రొద్దుపోవటంతో కొంతమంది పిల్లలు నిద్ర ఆపుకోలేక ముందుకూ వెనక్కూ తూగుతున్నారు.

"ఈడేనా మన రామయ్య?" ఒకాయన కళ్ళకు చెయ్యడం పెట్టుకుని చూస్తూ అడిగాడు.

"ఏహే - ఈడు మన రామయ్యెందుకవుతాడు. ఈడు మన మడేలీరన్నంట. ఆడు కూడా పజ్జాలు బాగా పడ్తాడుగా."

మళ్ళీ తెర తొలగింది.

దుర్యోధనుడు చింతాక్రాంతుడై కూర్చుని ఉన్నాడు.

హార్మోనిస్ట్ సన్నివేశానికి తగినట్లు విషాదంగా వాయిస్తున్నాడు. ఇంతలో శకుని పాత్రధారి 'శకుని ప్రవేశించును' అని చెప్పుకుంటూ స్టేజీ మీదికొచ్చాడు.

తెరలో నుండి "గాడిదకొడకా. అది డైలాగ్ కాదు. అది చెప్పకూడద"ని ప్రాంటర్ అరచాడు. జనమంతా ఒకటే నవ్వు. రామయ్య లోపల్లోపల పళ్ళు నూరుకుంటున్నాడు.

శకుని దుర్యోధనుని ఊరడించాడు. "అల్లుడూ! పాండవ హతకులను రప్పించు. జూదం ఆడించు. కపట ద్యూతంలో వాళ్ళ రాజ్యవైభవ శ్రీని హరించి, నిన్నవమానపర్చిన ఆ ద్రౌపదిని నీకు దాసిని చేసెదను."

దుర్యోధనుడు ధర్మరాజును జూదానికి పిలిచాడు. ధర్మరాజు పాత్రధారి - "పంతులూ! రెండున్నర ఎయ్" అని పద్యం అందుకున్నాడు. "క్షతనీతి క్రమంబులు గావె సూవె...

నికృతియును జూదమును...ఆ.. ఆ...

పాడుతూనే మెల్లగా వెనక్కు వెళ్ళి "అన్నా! పజ్జం తర్వాతేంది. మర్చిపోయా."

హార్మోనిస్ట్ వైపు చూస్తున్నాడు. ఈలోపు జనంలో నుండి కేకలు.

"రామయ్య పాడాలీ. రామయ్య పాడాలీ."

"రామయ్యన్నా. మంచినీళ్ళు తాగొత్తాన"ంటూ ధర్మరాజు పాత్రధారి తెరలోకి వెళ్ళిపోయాడు. రామయ్యకు కోపం ఆగడంలేదు. ఈ వెధవలు నాటకం కాస్తా పాడుచేస్తారేమోనని భయం పట్టుకుంది అందరివైపు ఉరిమురిమి చూస్తున్నాడు. తర్వాత ఘట్టం ప్రారంభమయింది. శకుని, దుర్యోధనులు జూదం ఆడమని ప్రోత్సహించారు. ధర్మరాజు కపట జూదంలో 'దేవ బ్రాహ్మణ మాన్యంబులు దక్క తన సర్వస్వాన్ని పోగొట్టుకున్నాడు. చివరకు బాహుబల పరాక్రములైన తమ్ములను, మహోత్పల దళ చారునేత్రి - కులసతి ద్రౌపదిని కూడా ఓడి తల వంచుకు కూర్చున్నాడు. భీముడు కోపావేశంతో ధర్మరాజును తిట్టాడు.

దుర్యోధనుడు ద్రౌపదిని సభకు ఈడ్చుకు రమ్మని ప్రాతిగామిని ఆదేశించాడు.

అంతా ఊపిరి బిగబట్టి చూస్తున్నారు. మధ్య మధ్య ఒక కుర్రాడొచ్చి లైట్లకు గ్యాస్ కొట్టి వెళ్తున్నాడు. తెరలాగే కుర్రాడు స్టేజీమీదే ఒక పక్కన బడి నిద్రపోయాడు. వాడ్ని లేపి క్రిందకు పంపి మరో కుర్రాడ్ని కూర్చోబెట్టారు. ద్రౌపది వస్తూనే సభలో వున్న వారందరి వైపు దీనంగా చూసింది. అందరూ తలలు వంచుకున్నారు. దుర్యోధనుడు లేచి "దాసీ! నీ భర్త జూదములో నిన్నోడినాడు. నీవిక మా పరిచర్యలు చేయవలయును. రమ్ము. ఈ సభా ప్రదేశమున శుభ్రమొనర్చుము. ఆ మాటలకు ద్రౌపది రోష కషాయిత నేత్రాలతో దెబ్బతిన్న పాములా లేచింది.

"మూర్ఖుడా ధర్మాధర్మములు తెలియక ప్రేలుచున్నావు. ముందు నేనడుగు ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పుము. నీవేకాదు - ఈ సభలోనివారినందరిని అడుగుచున్నాను. 'ధర్మజుడు మున్ను తన్నోడి నన్నోడెనా? నన్నోడి తన్నోడెనా?"

"అంటే ఏంటొదినా?" ఒకామె ఆరాగా అడిగింది. భారతం తెలిసిన మరొకామె దానర్థం చెప్పింది. "ధర్మరాజు ముందు ఓడాక ద్రౌపదిని ఓడాడా. లేక ద్రౌపదిని ఓడిపోయాక ధర్మరాజు ఓడిపోయాడా! అని అడుగుతున్నది" అని.

"ముందు ధర్మరాజే ఓడిపోయాడుగా" ఈ రహస్యం తనకే తెల్సన్నట్లు ఉత్సాహంగా చెప్పింది మరొకామె.

"మా బాగా అడిగిందిలే" అన్నది ఇంకొకామె. ఏదో అర్ధమైనట్టు.

దుర్యోధనుడు కోపంగా లేచాడు. "తమ్ముడూ! దుశ్శాసనా! దాసి ధర్మప న్నాలు పలుకుతున్నది. సరైన మర్యాద చేయవలసిందే"

"అన్నా మీ ఆజ్ఞ ఏమిటో శలవియ్యండి"

"కన్నుగానని అహంకారమున నన్ను చూచి నవ్విన ఈ బందకికి తగిన మర్యాద చేయుము. ఏక వస్త్రయట. వివస్త్రను చేసినను తప్పేమి?"

ద్రౌపది భీతిదృక్కులతో సభను కలియజూసింది.

"ఏందో ఆడపుట్టుక. ఆడదై పుట్టే కంటే అడవిలో మానై పుట్టమన్నారు." ఒకామె సానుభూతిగా అంది.

భీముడు వేషం వేసుకున్న రామయ్య కోపంగా లేచాడు. అసలే ఆరడుగుల మనిషి ఒక్క ఉదుటున లేవటంతో శరీరం మరీ భారీగా అనిపిస్తున్నది. కళ్ళు అగ్నిగోళాల్లా నెత్తురు చిమ్ముతున్నాయి.

"అదుగో - మన రామయ్య లేచాడు" అంటూ కొంతమంది కేకలు పెట్టారు. ముందు కూర్చున్న పిల్లలంతా ఆసక్తిగా లేచి నిలబడి చూస్తున్నారు. వెనక కూర్చున్న పెద్దలు పిల్లల్ని కూర్చోమని గదమాయిస్తున్నా వారు వినిపించుకోలేదు.

ధృతరాష్ట్రుడు పాత్రధారి తను వేషంలో వున్న సంగతి మర్చిపోయి అందరూ తననే చూడాలనే తపనతో "ఏయ్ కూకోండి. ఏందల్లరి చేత్తన్నారు" అని ఆవేశంగా లేచి ముందుకొచ్చాడు.

"గుడ్డోడికి కళ్ళుకనపడుతున్నాయ్ రోయ్!" కుర్రాళ్ళంతా కేకలేసారు.

రామయ్యకి కోపం వచ్చినా తమాయించుకుని "నీ కొడుకులే పెదనాన్నా! ఇకనైనా మీరు బుద్ధి చెప్పండి" అంటూ సమర్ధించాడు.

ఆ మాటలతో తెలివి తెచ్చుకున్న ధృతరాష్ట్రుడు మళ్ళీ తడుముకుంటూ పోయి కుర్చీమీద కూర్చున్నాడు. మళ్ళీ నవ్వులు.

తెరలోనుండి ఈల వినిపించడంతో అంతా నిశ్శబ్ధంగా అయిపోయారు.

దుశ్శాసనుడు కోపంగా ద్రౌపది దగ్గరకు వచ్చాడు. హార్మోనిస్ట్ వైపు తిరిగి "పంతులూ, సీరాగం వాయించు"

"ఎక్కడ కరుగంగబోలు జులకం జనుదెమ్మిట... ఆ...ఆ"

అని పాడుతూ ద్రౌపది పైట చెంగు పట్టుకున్నాడు. ద్రౌపది కన్నీరు మున్నీరుగా ఏడుస్తూ "మరిదీ! దుశ్శాసనా! రజస్వలను. నను ముట్టకు. ఏకవస్త్రనై యుంటిని. ఆగుము నాయనా. వదినను తల్లివంటిదానను. చేజేతులా పాపమున కొడంబడకుము." అంటూ బ్రతిమిలాడుతున్నది.

ఆడవారివైపు నుంచి వెక్కిళ్ళు వినవస్తున్నాయి. "వీడి చేతులిరిగిపోనూ. వీడికి పొయ్యేకాలం రానూ" దుశ్శాసనుడిని పెద్దగా తిడుతున్నారు కొంతమంది ఆడవాళ్ళు.

ఇంతలో దుర్యోధనుడు - "పాంచాలీ! రమ్ము. వేపురు మగలను కట్టుకున్ననూ ఒక్కరూ నిన్ను కాచువారు లేరు. రా - నా అంకపీఠినలంకరింపుము" అంటూ కనుసైగ చేసాడు.

పాండవులందరు తలవంచుకున్నా భీముడు కళ్ళెదుట భార్యకు జరుగుతున్న పరాభవాన్ని చూసి సహించలేకపోయాడు. కోపావేశంతో గద భుజానపెట్టి అడుగులు పిడుగుల్లా వేసుకుంటూ దుర్యోధనుడి దగ్గరకొచ్చాడు. "ఓరీ! దుష్టస్వభావీ! దుర్మధాంధా!"

"ధారుణి రాజ్య సంపదమదంబున కోమలికృష్ణజూచిరం

భోరుని జోరు దేశమునుండగ బిల్చిన యిద్దురాత్ముదు

ర్వార మదీయ బాహుపరివర్తిత చండగదా భిఘాతభ

గ్నోరు తరోరుజేయుచు సుయోధనునుగ్రరణాంతరంబునన్

ఆ...ఆ...ఆ...

అని కన్నుల నుండి విస్ఫులింగాలు రాలుస్తూ ఆవేశంగా ముందుకు దూకాడు.

జనంలో నుండి ఒక కుర్రాడు ఎప్పుడో నాటకంలో విన్నది గుర్తుకొచ్చి 'వణసుమోర్! వణుసుమోర్' అని పెద్దగా అరిచాడు. ఆ పక్కనే కూర్చున్న రామయ్య చిన్న తమ్ముడు నాగయ్య కోపంతో "వెధవ! మా అన్న పజ్జెం బాగా పాడతా వుంటే ఎద్దేవా చేత్తావా?" అంటూ ఆ కుర్రాడి నెత్తిమీద ఒక్కటిచ్చాడు. పక్కనే నాటకం తెలిసిన మరొకాయన చెప్పాడు. "నాగయ్యా! వణుసుమోరంటే ఎద్దేవా కాదు. బాగా పాడుతుంటే మళ్ళీ పాడమని. అట్టా అంటారు."

"అట్టాగా బలే పని జరిగిందే అరే రంగా. తప్పయిపోయిందిరా. మళ్ళీ అను. ఎన్నిసార్లయినా అను. నేనేం అనను." భుజం మీద చెయ్యేస్తూ అన్నాడు.

"తమ్ముడూ! దుశ్శాసనా! ఇంకా చూచెదవేల. కోరలు పీకిన పామేమి చేయగలదు. ఈ పాండవులూ అంతే. కానిమ్ము. దానివలువలూడ్చి విలువలు తెగనాడుము!"

అనటంతో దుశ్శాసనుడు విజృంభించాడు. ద్రౌపదిని సభ మధ్యలోకి లాక్కొచ్చి చీరలాగటం ప్రారంభించాడు.

"అయ్యో! నాధులారా! కురువృద్ధులారా! గురువృద్ధులారా! ఇంతమంది పెద్దలున్న సభలో ఒక ఇల్లాలికి అవమానమూ చేటు కాలము సమీపించినది. అందుకే పతివ్రతకు పరాభవం. అన్నా దేవకీ నందనా వాసుదేవా! పాహిమాం. పాహిమాం. నన్నీ అవమానం నుండి కాపాడనిచో నీ చేతికంకణములు నా చేతి గాజులును సమానములే" అని దీనంగా ఏడుస్తూ అర్థించింది.

భీముడు రౌద్రమూర్తిలా లేచాడు. ఆవేశం ఆపుకోలేక ఇటు చివర నుండి దుశ్శాసనుడి వైపు ఒక దూకు దూకాడు.

"కురువృద్ధుల్ గురువృద్ధ బాంధవులనేకుల్...

...నాస్వాదింతునుగ్రాకృతిన్.." అంటూ అగ్నిగోళాల్లా కనుగుడ్లు త్రిప్పుతూ భీకరంగా గద పైకెత్తి "అరే దుశ్శాసనా. నేటితో నీ ఆయువు సరి" అంటూ దుశ్శాసనుడి మీద కురికాడు.

జనమంతా ఉత్కంఠగా ఊపిరి పీల్చటం కూడా మర్చిపోయి చూస్తున్నారు. ఎక్కడా చీమచిటుక్కుమనటం లేదు. నాటకం మంచి రసవత్తరంగా సాగుతున్నది. నిద్రలో వున్న పిల్లలు కూడా లేచి కూర్చున్నారు. అందరి మనసులో రామయ్య భీమ పాత్ర నిలిచిపోయింది. అటువంటి ఉత్కంఠభరితమైన సన్నివేశంలో అనుకోకుండా ఒక సంఘటన జరిగింది. ఎప్పుడయితే రామయ్య ఆవేశంగా గద తీసుకుని పైకొచ్చారో, ఆ ఉగ్రాకృతిని చూసి భయపడ్డ దుశ్శాసన పాత్రధారి కంగారుగా సేజి మీద నుంచి దూకి పారిపోవడం మొదలుపెట్టాడు. అయితే మరో చిక్కేమిటంటే పారిపోయే ముందు అతని చేతిలో ద్రౌపది చీర ఉండటంతో ఆ చీర కాస్తవూడి అతనితోపాటు వెళ్ళిపోయింది. అసలు ఏం జరుగుతుందో తెలుసుకునే లోపలే ద్రౌపది పాత్రధారి స్టేజిమీద డ్రాయరుతో బిక్కమొగం వేసుకుని నిలబడ్డాడు.

ప్రథమంగా ప్రశాంతత. ఆపై పెనుతుఫానులో చిరు కదలిక నుండి సాగి విసురుగా వీచే ఝుంఝూ మారుతాల కదలికకు రేగిన బడబానల జ్వాలా కెరటాల మహోధృతోద్యమం నింగిని తాకి చినుకులా నేలను సోకి ధారగా మారి హోరుగా చెలరేగి వృష్టితో సృష్టినే తల్లక్రిందులు చేసే ప్రకంపనాల ప్రహసితం. మొదట ఎవరిదో కిసుక్కుమన్న నవ్వు. అదే ఇంతై అంతై గ్రామాన్నే ముంచెత్తే నవ్వులజల్లు. ఆ హరివిల్లును మనసులో పొదుపుకుని గుబురు మీసాల మాటున గుంభనంగా నవ్వుకుంటూ రామయ్య రూపాన్ని తనకంటి దివ్వెగా మార్చుకుని తన గ్రామం దారి పట్టాడో వ్యక్తి.

సోకు రామయ్య పెళ్ళి

ఆయనే కాట్రగడ్డ సూరయ్య. పొట్టిపాడులో మంచిపేరున్న వ్యక్తి. నీతి నిజాయితీలకు మారుపేరు. కపటం ఏమాత్రం తెలియని మంచి మనిషి. భార్య లక్ష్మీదేవమ్మ. పెద్ద కూతురు చంద్రమ్మ, ఈమె పుట్టిన పంద్రెడు సంవత్సరాలకు నట్టింట మహాలక్ష్మిలా రెండవ కూతురు పుట్టింది. అప్పటికే అతి మంచితనంతో అష్టకష్టాలుపడుతున్న ఆ దంపతులు మళ్ళీ అమ్మాయి పుట్టడంతో కొంత కుంగిపోయారు. కొడుకైతే కాళ్ళకు చేతులకు అక్కరకు వచ్చేవాడు కదా! ఇద్దరమ్మాయిలూ ఆడపిల్లలే కానీ ఈడపిల్లలు కాదు అని బాధపడుతున్నారు. కానీ చూసిన ప్రతి ఒక్కళ్ళు "రెండవ అమ్మాయి మొహంలో లక్ష్మీకళ వుంది. మంచి జాతకురాలౌతుంది. మీ కష్టాలు తొలిగిపోతాయ"ని పొగుడుతుంటే "మా కష్టాలు పోకపోతే మానె, మా బిడ్డలైనా సుఖపడితే అంతే చాలు" అనుకునేవారు సూరయ్య దంపతులు. ఆ రెండో అమ్మాయే కథానాయకుని కన్నతల్లి, వెన్నలాంటి మనసున్న వెంకట్రావమ్మ.

సూరయ్య భార్య లక్ష్మీదేవమ్మ సాక్షాత్తూ అన్నపూర్ణే. వచ్చిన అతిధులకు పిండివంటలతో వండి పెట్టడమే తెలుసు. మరో లోకం తెలియని మనిషి.

సూరయ్య అన్నయ్య కాట్రగడ్డ వెంకటరత్నం. వీరికి అయిదుగురు కొడుకులు, ఒక్కటే అమ్మాయి వెంకమ్మ. ఈమే ఇంత కథకు మూలం. కొమరువోలు మున్నబు ముట్లూరి వెంకటరత్నం కోరి ఆమెను వివాహం చేసుకున్నారు. ఎంతకాలానికీ సంతానం కలగకపోవటంతో ఆమె భర్త అనుమతి మీద తన తమ్ముడు చెంచయ్యని పెంచుకోవడానికి తెచ్చుకున్నది. కొంతకాలానికి మరో తమ్ముడు వెంకటప్పయ్య కూడా వచ్చి అక్క పంచన జేరాడు.

రానానూ సూరయ్య పరిస్థితి దిగజారిపోవటం ప్రారంభించింది. అయిన ఊళ్ళో అందరిముందు తలవంచుకోలేక, ఉన్నవూళ్ళో ఉన్నతిని తగ్గించుకోలేక చెడి చెల్లెలింటికి అన్న సామెతగా తన అదృష్టాన్ని పరీక్షించుకోవటానికి ఉన్న పొలం కాస్తా అమ్మేసి కొమరువోలు చేరుకున్నారు. అక్కడ కూతురు, అల్లుడు ప్రేమతో ఆదరించారు. అల్లుడి ప్రోత్సాహంతో చౌకగా కొంత పొలం కొనుక్కుని అక్కడే స్థిరపడ్డారు.

వెంకట్రావమ్మకు నాలుగేళ్ళు వయసు. వచ్చీరాని మాటలతో ముద్దుముద్దుగా మాట్లాడుతుంటే అందరికీ ముచ్చటే. వెంకమ్మకైతే పిల్లలు లేకపోవడం వలన ఆ పిల్లను అసలు దించేది కాదు. అక్కగారైన చంద్రమ్మకి కూడా చెల్లెలంటే ఎంతో ముద్దు. పెళ్ళీడుకొచ్చిన చంద్రమ్మ ఇంట్లో పూలతీగెలా పెరిగిపోతుంటే ఆమెకి పెళ్ళి పందిరి వేయాలికదా.

సూరయ్య ఆర్ధికంగా కొంత తేరుకున్నాడు. దాంతో అమ్మాయికి వివాహం చేయాలన్న ఆలోచన బలపడింది. దీనికితోడు ఇంట్లో పోరు, వీధిలో హోరు. దాంతో ఆయన బజారు. సరిగ్గా ఇటువంటి సమయంలో సూరయ్య నాటకానికెళ్ళడం రామయ్యను చూడడం, ఆయనను మనసులో పెట్టుకుని తిరిగిరావడం అన్నీ జరిగిపోయాయి. కాలం కలిసొచ్చేటప్పుడు కావాలనుకున్నది కళ్ళముందుకే వచ్చి నిలుస్తుంది.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments